

ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ОЗНАК КОРУПЦІОГЕННИХ ФАКТОРІВ У ПРОЄКТАХ АКТІВ З ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПИТАНЬ, КАДРОВИХ ПИТАНЬ (ОСОБОВОГО СКЛАДУ) МІНІСТЕРСТВА У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ

Корупціогенним фактором є положення проєкту акта (чинного акта), які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Існують такі підходи до класифікації актів органів влади за змістом інформації, що затверджується у них:

1. **Акти з основної діяльності** зазвичай стосуються утворення, реорганізації, ліквідації, перейменування органів та організацій; затвердження програм, проєктів, статутів, положень, інструкцій, правил тощо; прийняття рішень у результаті здійснення владних повноважень (про надання дозволів, погоджень, проведення перевірок, оформлення документів тощо); конкретизації (делегування) повноважень, призначення відповідальних.

2. **Акти з адміністративно-господарських питань** призначені для організації і проведення певних заходів (наприклад, матеріально-технічного чи організаційного забезпечення, інвентаризації, ремонту); їх інформаційного забезпечення; визначення фінансових засад діяльності органу влади чи підпорядкованої йому організації тощо.

3. **Акти з кадрових питань (з особового складу)**: нормативні, які регламентують трудовий розпорядок та порядок прийняття рішень стосовно персоналу, закріплюють структуру і чисельний склад працівників, фонд заробітної плати, а також визначають роботу кадрової служби на конкретному підприємстві, в установі, організації, чи індивідуальні, які стосуються правовідносин із конкретними працівниками: прийняття на роботу (призначення на посаду), переведення (переміщення) на іншу посаду (роботу), звільнення (припинення трудового договору), надання відпусток, визначення посадових завдань та індивідуального планування робочого часу на засадах, наприклад, сумісництва; заохочення, накладення дисциплінарного стягнення тощо.

Процес виявлення корупціогенних факторів передбачає ґрунтовну оцінку положень проєкту акта на основі аналізу можливих наслідків його прийняття, масштабів корупціогенного фактора, визначення чинників, що сприяють його виникненню у діяльності Мінветеранів, а саме:

1. Невиправдана дискреція в управлінських повноваженнях

ІНДИКАТОРИ:

1) оцінювання на власний розсуд юридичних фактів, внаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини;

2) обрання без чітких критеріїв та/або обґрунтування одного із декількох управлінських рішень, форм реагування;

3) відсутність визначеного алгоритму чи строку здійснення юридично значущих дій;

4) установлення правил, процедур і наділення повноваженнями з перевірки дотримання цих правил однієї і тієї самої посадової (службової) особи, органу, підрозділу.

2. Нечітке визначення завдань, форм діяльності та відповідальності владного суб'єкта

ІНДИКАТОРИ:

1) невизначеність змісту службової діяльності та обов'язків відповідального суб'єкта;

2) неможливість установлення конкретної відповідальної особи за визначені в акті форми діяльності (управлінських рішень);

3) делегування повноважень відповідального суб'єкта юридичним особам приватного права або іншим суб'єктам без достатніх підстав.

3. Створення невинуватених перешкод у реалізації прав чи інтересів особи

ІНДИКАТОРИ:

1) створення без достатнього обґрунтування обмежень у доступі до органу чи посадової особи, зокрема встановлення незручного для споживачів послуг графіка роботи або прийому, зайвих пунктів охорони чи обмеженого входу;

2) невикористання можливостей надання послуг онлайн, автоматизованого керування чергою, штучне створення черг, розміщення на великій відстані окремих елементів надання єдиної або взаємопов'язаних послуг;

3) довільне право витребування від фізичних чи юридичних осіб додаткових відомостей, документів, інформації тощо або не передбачених законодавством документів;

4) відсутність або необґрунтоване обмеження доступу до інформації стосовно процедури надання послуги.

4. Необґрунтоване встановлення пільг, переваг або інших привілеїв

ІНДИКАТОРИ:

1) надання переваг фізичним або юридичним особам при прийнятті рішень, затвердженні (погодженні) висновків;

2) призначення на посаду без додержання конкурсних процедур (у разі якщо заміщення вакантних посад відбувається за результатами конкурсного відбору);

3) присвоєння рангів, спеціальних звань без додержання встановлених процедур або відсутність зрозумілого алгоритму їх присвоєння;

- 4) призначення окремим працівникам виплат, на які вони не мають права;
- 5) застосування до певної категорії осіб винятків з антикорупційних вимог, заборон та обмежень.

5. Використання словесних конструкцій, що спричиняють суб'єктивність рішень органу влади

ІНДИКАТОРИ:

1) правова невизначеність - використання у проєктах актів формулювань, що створюють неможливість зрозумілого та прозорого прогнозування алгоритму прийняття управлінських рішень чи наслідків їх застосування: "має право визначити/вимагати", "може", "іншими вимогами", "певні умови", "додатково", "іншими нормативно-правовими актами", "іншими актами законодавства", "тощо" та ін.;

2) оціночні категорії - використання у проєктах актів формулювань, що допускають прийняття управлінських рішень залежно від суб'єктивної оцінки: "ефективне вжиття заходів", "відповідні вимоги", "достатня інформація", "у разі необхідності", "серйозні економічні проблеми", "суттєвий вплив", "значні порушення", "несуттєві зміни" тощо.

6. Прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів

ІНДИКАТОРИ:

1) встановлення премій, надбавок, виплат, призначення чергувань, відпусток тощо в умовах реального конфлікту інтересів (стосовно себе, близьких або інших пов'язаних приватними інтересами осіб);

2) відсутність альтернативи та покладення функцій на єдину посадову особу, що унеможливорює автоматичне прийняття рішень поза конфліктом інтересів;

3) призначення на посади прямого підпорядкування близьких осіб або інших осіб, щодо яких посадова особа має приватні інтереси;

4) прийняття адміністративно-господарських рішень в умовах конфлікту інтересів стосовно контрагентів та інших партнерів органу.

7. Недостатня прозорість контрольно-наглядових повноважень

ІНДИКАТОРИ:

1) відсутність детального алгоритму проведення перевірок та переліку завдань (об'єктів) перевірки, неврегулювання меж прийняття рішень за результатами здійснення контрольних повноважень та їх виконання;

2) можливість необґрунтованого планування перевірок у незручний для об'єкта перевірки час та спосіб;

3) відсутність автоматизованого розподілу завдань з реалізації контрольних повноважень, де такий розподіл визначений законодавством;

4) невизначеність підстав для здійснення державного нагляду (контролю), проведення перевірок;

5) відсутність механізму ротації працівників, залучених до реалізації контрольних-наглядових повноважень.

8. Корупційні вразливості процедур публічних закупівель

ІНДИКАТОРИ:

1) невинуватені дискреційні повноваження відповідальних посадових осіб під час проведення публічних закупівель;

2) юридична невизначеність обов'язків посадових осіб, відповідальних за організацію та проведення публічних закупівель та/або ведення договірної роботи.

9. Врахування розробником акта позиції антикорупційного аналізу інших організацій.

✓ Міністерства юстиції України, якщо акт раніше надсилався для здійснення державної реєстрації, і в його реєстрації було відмовлено;

✓ пропозиції громадськості за результатами процедур громадської антикорупційної експертизи (на підставі ч.ч. 7-8 ст. 55 Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон)) або громадського обговорення (на підставі ч.ч. 3, 4 ст. 21 Закону), якщо вони містили інформацію про наявність положень, що не відповідають антикорупційному законодавству, та/або містять корупціогенні фактори.